

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 36

7. září 2014

Cena: 8 Kč

90. VÝROČÍ OTEVŘENÍ HUSOVA SBORU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

V Českých Budějovicích byla náboženská obec Církve československé ustanovena v říjnu roku 1920. Příslušníci církve se k bohoslužbám nejprve scházeli v pronajatých prostorách. Touha po vlastním sakrálním prostoru však byla veliká. A tak nezbývalo než shromážďovat prostředky pro výstavbu vlastního sboru. Peníze byly získávány od dobrovolných dárců, z dobročinných akcí, půjčkou a stavební subvencí. Pro výstavbu sboru byl od města zakoupen pozemek na Palackého náměstí. A tam také ve velice krátké době vyrůstá podle návrhu pražského architekta Tomáše Šaška Husův sbor.

Základní kámen je slavnostně položen na Hod Boží velikonoční 20. dubna 1924 a stavba sboru je ukončena 9. září 1924 osazením měděného pozlaceného kalicha, darovaného místním stavitelem Taverným, který také stavbu sboru provedl a řídil. Husův sbor se slavnostně otevírá 28. září 1924.

Husův sbor, dominanta Palackého náměstí v Českých Budějovicích, je postaven jako moderní trojlodní bazilika. V průčelí stavby je umístěn nápis „Milujte se, pravdy každému přejte“. Ústřední prostor je zakončen presbytářem. Prostý, světlý interiér zdobí díla sochaře Františka Bílka; jedná se o sochy M. Jana Husa

a Petra Chelčického, dále stůl Páně s reliéfem „Poslední večeře Páně“, kazatelnu a v čele sboru rozměrný reliéf „Ukřižování Krista“. Sbor zdobí ještě dva obrazy od F. Bílka: „Matka radostná“ a „Matka bolestná“. K doprovodu při bohoslužbách slouží sedmnáctirejstříkové varhany od firmy Fr. Šurát, které jsou památkově chráněny. V roce 1957 byl interiér sboru doplněn reliéfem „Kázání pod lipou“ od táborského sochaře J. V. Duška a kolumbárium sboru „Pieta“ od sochaře Jilečka. O Husův sbor, který je od roku 1989 prohlášen kulturní památkou, bylo a je pečováno. Pečujeme o něj s velikou úctou k dílu našich předků, kteří s vírou,

láskou a touhou těžce budovali tento krásný chrám své církve. Prostory sboru dnes slouží nejenom ke konání bohoslužeb, pobožností a různým ekumenickým setkáním, ale díky vynikající akustice také ke konání koncertů. A tak toto dílo i po 90 letech slouží nejenom věřícím, ale i nevěřícím k načerpání sil, odpočinku i ztišení v dnešním uspěchaném světě plném neklidu. Příslušníci náboženské obce si v **NEDĚLI 28. ZÁŘÍ 2014 PŘI SLAVNOSTNÍCH BOHOSLUŽBÁCH PŘIPOMENOU TO TO VÝZNAMNÉ VÝROČÍ SVĚHO SBORU.** Slavnostní bohoslužby vykonají patriarcha Tomáš Butta spolu s plzeňským biskupem Filipem Štojdem.

Kéž jsou nám všem do dalších let posílou slova zapsaná v kronice náboženské obce: „*Prosím Vás všechny, sestry a bratři, a hlavně tebe, milá mládeži, navštěvujte stále a rádi náš krásný Husův sbor, ve kterém jsme mnozí svoji víru v Boha opět našli.*“ Prosme Boha, aby dal zdra-

vi i sílu všem našim bratřím duchovním i laickým spolupracovníkům, abychom stejně nadšeně a obětavě, jako v prvních dobách obce, šli vstříc ještě krásnějšímu rozkvětu naší milé náboženské obce a celé Církve československé.

Lubomír Chmelíček

Pomáhat lidem v nouzi je naše práce

V čísle 33 našeho časopisu jsme se zamýšleli prostřednictvím informací, které zaslala Ekumenická akademie, nad možnostmi pomoci lidem v rozvojových zemích podporou „pocitivého obchodu“. Také v tomto příspěvku je hlavním námětem pomoc těm, kteří ji potřebují, a to v nejrůznějších částech světa, zejména pak v oblasti Jižního Súdánu, Sýrie a Ukrajiny.

U příležitosti Světového humanitárního dne vyhlášeného OSN na 19. srpna se sešli v centru Langans v pražské Vodičkově ulici pracovníci-zástupci šesti českých neziskových organizací s médii, aby informovali o tom, co přinesl minulý rok z hlediska zásahů v krizových oblastech, o svých zkušenostech, o způsobu, jakým byla pomoc distribuována i co ji ztěžovalo.

Adra, Český červený kříž, Člověk v tísni, Diakonie ČCE, Charita Česká republika a Lékaři bez hranic. Všechny tyto organizace nepochybně znáte, všechny odvádějí v časech krize obrovský kus práce. A je burcující, že právě jejich lidé, kteří prokazují tak ohromnou obětavost a odvalu, se stávají v posledních letech na místech svého působení obětmi incidentů, často s použitím výbušnin či

fyzického napadení. Mnozí se vraždí a únosy. Loni byl jejich počet 460, za posledních deset let se čtyřnásobil. „*At' už v Sýrii, ve Středoafričské republice nebo v Jižním Súdánu jsme svědky stále intenzivnějších humanitárních krizí, které se mimo jiné vyznačují vzrůstajícím počtem útoků na humanitární pracovníky a zdravotnická zařízení,*“ uvádí Pavel Gruber, ředitel Lékařů bez hranic

© Tchad Florian Lems, Sebastian Bolesch/Lékaři bez hranic

v ČR a dodává: „*To má jeden důsledek: K lidem, kteří zoufale čekají na pomoc, se jí často dostane jen minimum.*“

Na setkání se samozřejmě nehovořilo jen o krizích vyvolaných konflikty, všechny zmíněné organizace se angažují u nás i v zahraničí (Balkán; Srbsko, Chorvatsko) v případě přírodních katastrof, s jejichž následky se snaží bojovat ze všech sil, a pomoci tak civilnímu obyvatelstvu, které se stalo obětí událostí, jako jsou povodně a zemětřesení. A to nejen s násled-

Pokračování na str. 3

Postmoderní válka

Naším věřícím rozhodně není lhostejné, co se na světě děje. Už pětadvacet let totiž nejsme v informačním embargu socialistického bloku, ale máme svobodný přístup k informacím. Někteří z nás se s obavami obracejí na vedení církve, aby vydalo oficiální stanovisko církve k tomu či onomu. Není to tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Tento článek budiž odpovědí na některé palčivé geopolitické otázky, ale pouze odpovědí jednotlivce. V postmoderní pluralitě názorů to totiž ani jinak nejde. O příčinách ozbrojených konfliktů v krizových zónách (aktuálně mám na mysli Ukrajinu, Gazu, Sýrii, Irák, Súdán) si mohou myslet cokoliv. Záleží na tom, jaké mediální polopravdy uvěřím. Tzv. „zaručených“ informací ze všech táborů visí na síti bezpočet. Problém je v tom, kdo je napsal a proč. Při filtrování informací zleva či zprava, ze západu či z východu mi dochází, že každé noviny, každý server, každou televizi někdo vlastní, čili ovlivňuje výstupní informace. To prosím pěkně není „konspirační teorie“, to je realita.

Postmoderní válka je válkou v první řadě informační. Ale pojďme k věci. Žádné ozbrojené konflikty se nevedou bez příčiny. Konflikt je možný jen tam, kde je obyvatelstvo nesmiřitelně rozděleno ideologicky. Zásadní roli v tom hraje politika a náboženství. Obvykle to první zneužívá to druhé. Na Blízkém a Středním východě je díky koránské ideji chalífátu rozšířeno propojení obojího. Politický vůdce je stále mnohými chápán jako Boží posel. Věřící lidé, ať křesťané, muslimové, židé či jiní jsou tam de facto rukojmími zpolitizovaného džihádu (boje za čistotu víry), který západní média nazývají islamismem. Militantní organizace typu Hamás, Hizballáh, Boko Haram nebo Islámský stát jsou vlastně nástroje nátlaku fanaticů na stávající vlády celé řady zemí. Navenek se staví jako ochránci lidských práv v duchu islámu. Lidské životy a materiální škody jsou účinnými argumenty, se kterými je manipulováno, aby je lidé pochopili tak či jinak. Základem tohoto myšlení je být buď

Pokračování na str. 3

V plzeňské diecézi už znovu rostou práčata

„Polední klid – největší utrpení táborníka,“ platilo za mých raných let, kdy jsem jezdila jako účastnice na křesťanské letní tábory, které v domově Husita v Železném Rudě s dlouholetými úspěchy pořádali manželé Bělunkovi. Polední klid, to bývaly téměř dvě hodiny nuceného odpočinku, které děti a teenagery nadupané energií doháněly k šilenství. Bývalo je možné vyplnit skupinovou práci družin, které měly v rámci tematické celotáborové hry různé dlouhodobější úkoly. To ale zase dovádělo k šílenství vedoucí družin, kteří měli bez přímého dohledu vedoucích s usměřňováním svých kolegů co dělat. S postupujícím časem jsem si pak jako juniorní vedoucí uvědomila nesporné výhody toho krátkého času, kdy bylo možné děti ponechat téměř vlastnímu osudu s tou podmínkou, že budou v klidu a nebudou se vzájemně přizabíjet.

Po osmileté pauze jsem ovšem při krátké návštěvě tábora zjistila, že časy se radikálně proměnily. Houf malých táborníků poledního klidu s gustem a vášní využíval k plení přívěsků a náramků z bužirek a speciálních malých gumiček. Což je zaprvé nová móda a zadruhé to dlouhodobě znemožňuje nutit děti k extenzivnějšímu vymalování obrázků, protože ke splétání gumiček potřebuje každé dítě dvě pastelky jako držáky.

Nadšení dětí pro dodržování poledního klidu a rozvíjení dovedností v ručních pracích není to jediné, co se na „našem“ táboře práčat změnilo. Po osmi letech ani není divu. Během té doby došlo k úplné generační výměně, a začínalo se tak vlastně od začátku. Začátek je to dobrý, a proto stojí za to ho zaznamenat.

Západočeský „rodinný klan“ husitských duchovních Bělunkovi-Chytílovi-Kalenští pořádal v srpnu na faře v Mariánských Lázních příměstský křesťanský tábor pro děti z blízkého i vzdálenějšího okolí, na kterém se šlo 13 malých a trochu větších účastníků ve věku od 5 do 11 let. Žádný z nich si nemohl pamatovat atmosféru železnorudských táborů, ale nezdálo se, že by to nově generaci nějak vadilo. V soutěžích v rámci táborové hry sice možná vzhledem k nízkému věku účastníků nešlo o tak tvrdé a vášnivé souboje, k jakým někdy docházelo mezi tehdy dospívajícími práčaty v šumavských lesích. To ovšem neznamená, že by v jejich soutěžení bylo méně nadšení a nasazení.

A mnohé se vlastně ani nezměnilo. Pod zkušeným vedením tachovské farářky Zuzky Kalenské měly děti sice možnost se během celotáborové hry inspirovat příběhem Jákobova syna Josefa dostatečně vyřádit, ale také si připomenout biblické příběhy a základní křesťanské zásady. Což je dobrá tradice křesťanských táborů. HLAVNÍM CÍLEM CELOTYDENNÍHO PROGRAMU NEBYLO ZJISTIT, KDO UMÍ NEJRYCHLEJI BĚHAT, NEJDÁL DOHODIT NEBO SI CO NEJVÍC ZAPAMATOVAT, ALE UKÁZAT DĚTEM, ŽE LÁSKA A VZÁJEMNÉ ODPUŠTĚNÍ JSOU LEPŠÍ NEŽ ZATVRZELOST A POMSTA.

Jak to ukazuje i usmíření Josefa a jeho bratrů. Ona stejně ta celotáborová soutěž mezi červenou a modrou družinou skončila skoro nerozhodně (i když ano – modří vyhráli).

Nezměnilo se ani to, že po proběhaném dni v lese nebo na louce jednomu pořádně vyhládne. Kuchyni našťástí vládnul v roli šéfkuchaře místopředseda plzeňské diecézní rady Karel Denk se svým heslem „děti nemají být spokojené, ale nadšené“. „Výhodou příměstského tábora je, že rozloučení probíhá bez slz,“ konstatovala nakonec táborová šéfová. Děti totiž vědí, že se budou i během školního roku dál potkávat, ať už na faře nebo někde jinde. To by jim mělo pomoci vydržet do dalšího roku, kdy se snad na táboře znovu sejdou. A nejlepší by bylo, kdyby se tam mohly setkávat dál a dál, až dorostou do let, kdy pro ně bude polední klid otrava. Aby se pak mohly za pár dalších let znovu sejít třeba na setkání mladých rodin s dětmi a vzpomínat: „Když jsme tehdy mívali tábor...“ Adéla Denková

Z kazatelského plánu

Trináctá neděle po svatém Duchu

Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem, lidu, jež si zvolil za dědictví. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem, dechem jeho úst pak všechny jejich zástup. ŽALM 33,12-6

První čtení z Písma: Ezechiel 3,7-11

Tužby pro dobu po Duchu svatém (IV):

1. Abychom v našich srdcích sobectvím a pýchou oheň Kristovy lásky nezhasli, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom pokornou a oddanou službou Bohu a bližním stali se bohatými ve víře, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma:

Panovníku, Hospodine, dej, ať v tebe věříme celým srdcem, neboť ty se stavíš proti pyšným, důvěřujícím ve vlastní sílu, ale nikdy nezapomínáš na své věrné, jejichž chloubovou je tvoje milosrdenství. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 13,8-14

Evangelium: Matouš 18,15-20

Verše k obětování: Daniel 9,17.19

Verše k požehnání: Žalm 42,2-3a

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, děkujeme ti za svaté dary chleba a kalicha. Dej, ať v nás působí jako lék proti hříchu, abychom byli v nitru uzdraveni a obnoveni pro věčnost! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 14, 46, 48, 53, 78, 115, 172

HRUŠKA POUTNÍKEM DO JERUZALÉMA 6

Pokračování z čísla 35

KDY A JAK STAL SE HRUŠKA PUTNÍKEM DO JERUZALÉMA

Co jste rozmilí čtenáři slyšeli dosud o Hruškovi, snad vás naplňuje podivem, snad zvědavost nutká znáti, jak to všecko mohl vykonat a jistě, že rádi byste uslyšeli, jak se Ferdinand Hruška stal poutníkem jeruzalémským. Řeknu vám to rád. Poněvadž se bojím, že bych něco zapomněl, vedu vám Hrušku osobně a nechte si to vypravovat.

Pozor! Už stojí před vámi, již smeká a pozdravuje. „Pochválen buď Ježíš Kristus! Mnohovážení páni aneb paničky, drazí bratři a sestry, drazí bratránkové aneb sestřenky, rače mi laskavě prominouti, abych s vámi sdělil, jak jsem úmysl pojal a já chudobný člověk na ten nápad přišel do sv. země putovati. Chci vám všecko říci, jak jsem tam ponejprv přišel a jak 16x v Jeruzalémě pobyl, aneb co jsem na své oči viděl, jak to ještě na paměti snáším, neb mne již přecasto smysly opouštějí.

Bylo to asi za rok, kdy jsem se stal holým žebrákem a k svému, nyní již zemřelému bratrovi se odstěhoval, přišla jednoho dne k nám známá prodavačka z Třebchovic. Mezi jiným vyprávěla také, že byla ve Svaté zemi na pouti a jakýsi M. Kazda z Brna byl vůdcem. Zatoužil jsem, já ubožák, do Svaté země se vydati, neb to byla moje touha už od mládí, jak jsem o těch svatých místech na kázání v kostele slychal.

Časně k jaru roku 1875, před postem, spěchal jsem do Nového Města n. M., kam Rtyně tenkrát ještě hejtmanským patřila. Chtěl jsem si tu vyzvednouti průvodní list do ciziny,

Nad Písmem

JE JEN JEDINÝ STATEČNÝ

Kde se sejdou dva nebo tři v jménu Kristovu, tam on je vprostřed nich. Tam on je vprostřed nás. Všechno, co čteme v dnešním evangeliu, bychom měli začít probírat od konce k začátku. Klíč k uchopení předešlého se totiž nalézá v závěrečném. Protože – až tehdy, kde se sejdeme v Kristu, až tam, kde je vprostřed nás, smí platit, že co odmítneme na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeme na zemi, bude přijato v nebi. Až v Kristu platí, že smíme kárat svého bratra, až v Kristu platí, že se smíme v té otázce tázat církve, až v Kristu smíme být církev. Jako když svítá. Vždyť apoštol Pavel píše Římanům: „Víte přece, co znamená tento čas: Už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spása blíž, než byla tenkrát, když jsme uvěřili. Noc pokročila, den se přiblížil.“ I nám se den přiblíží, i nám vzejde světlo, když bojujeme o „Kristus vprostřed nás.“

Vždycky mě fascinuje, jak se nějaký kolektiv domnívá, že stojí na jednom jednotlivci, a to až tak, že si myslí, že s ním stojí a padá. Třeba Brazílie při fotbalovém mistrovství s Neymarem. Jistě, že nestáli a nepadali s ním, ale mysleli si to. Vždycky mě děsí, když je jedinci připisována zázračná moc. Mimo jiné je to taky vůči němu nefér. Protože si to pak většinou

ale byl jsem špatně přivítán. Pan hejtman se na mne zle osopil a řekl: „Co tam člověče, budete dělat, modlete se raději doma a neutrácejte zbytečně peněz.“ I prosil jsem ho, aby mi nezbraňoval, že mne to do Jeruzaléma tuze nutí. Doma jsem už všecko viděl. Ptal se mne tudíž: „A máte takového bohatství?“ Řekl jsem, nemám, ale chci se vydati. Hejtman však nechtěl ani slyšeti a nadobro mne odbyl. I klekl jsem před ním na kolena, líbal jeho nohy, ruce před ním spinal, ale nadarmo. Nic mi nedal a domů mne poslal a řekl – přineste si od pana faráře a od starosty povolení. Šel jsem tedy smuten k panu faráři Sychrovskému a všecko jsem mu vyložil. Pan farář mi byl nápomocen, všecko mi to sehnal a na hejtmanství doporučil. Když jsem podruhé na hejtmanství v Novém Městě přišel, tu hejtman všechny listiny prohlédl a pak mně řekl zhurta, abych šel do druhé světnice a dal to písaři. Písař byl hodný člověk, pěkně se mnou jednal a napsal mi veliký list a s ním k hejtmánovi zpět zase poslal. Ten mně pas podepsal. Děkoval jsem mu vroucně a prosil jsem ho, co jsem dlužen, ale tu se na mne zle obořil a hrozně na mě vzkřikl: „Tady si to vezte a teď můžete do toho Jeruzaléma jeti, tam uhlídáte Pána Boha v železných botách a v červené čepici.“

Písař ode mne víc nechtěl za svoji službu, ale řekl: „Jděte jen poutnícku s Pánem Bohem, já nic nechci, jen se tam za mne pomodlete, a jestli se šťastně vrátíte, přineste mi něco na památku!“

První moje cesta do Svaté země r. 1875. Jako každý začátek těžký, tak i já musil překonat obtížej nej-

větší. Pas měl jsem již, ale peníze na cestování jsou přec také hlavní věc. A tu mi nezbylo, než jít na žebrotu. Chodil jsem celý měsíc po dobrých lidech, po farárech a klášterech a sebral jsem asi dvě stě zlatých. Bratr Jan na první cestu dal mi 300 zl., celkem jsem měl asi 550 zl. Doma měl jsem již lístek od Michala Kazdy z Brna, abych se vydal již na cestu. Kazda byl školníkem a zůstával v Minoutovské ulici č. 11. Přišel jsem do Brna pěšky v noci. Byl jsem celý unaven a nemocen. Za dva dny jsem se zotavil. Zatím se sešli ostatní poutníci. Z Čech bylo 6, totiž Jakubec z Klenů, František Švorčík, řezník z Hronova, můj bratranec Středa ze Světlé u Třebchovic a já. Celkem nás šlo sedm. Všecku svou naději skládali jsme na vůdce. Kazda tam vedl výpravu již po osmé. Uměl sedm řečí. Nechal si však také platit. Každý jsme mu musili dát 30 zl. a kromě toho vše nám obstaral a při všem nezapomínal na sebe. Všichni do Těstu jeli, jen já šel pěšky. Na moři jsem zkusil mnoho hladu. Žil jsem jen od sucharů a z polévky. Jen za cestu na moři jsem platil 200 zl. Mnoho lidí dalo mi na mše svaté. Jak mi to napsali, dal jsem vše P. P. Beckovi. Týž na každou mši sv. dal mi kvitanci, podepsanou na malém obrázku. Na zpáteční cestě jsem lidem kvitance odevzdával.

První cesta trvala 30 dnů a stála mne celých 550 zl. Přitom jsem zkusil hladu a na lodi ty nejnížší a nejtěžší práce jsem vykonávat musil. Na této cestě byli jsme v Jeruzalémě, v Betlémě, pak u sv. Jana na poušti, kam Panna Maria spěchala navštívit sv. Alžbětu, a v Emazích.

Pokračování příště

Mt 18,15-20

sílu, přes vyhoření ani přes své možnosti. Protože je to Boží Syn mezi námi na zemi. Boží Syn naplněný Boží láskou, která jakoby rostla s každým potřebným. Je to on, kdo přišel pro nemocné děti svého lidu. Nejen svého, všeho lidu. Ale bez něj a bez jeho – dvou nebo tří s ním – bude každý lidský „mesiáš“ v posledu zrovna takový vich jako brazilský Neymar nebo Kesjův Randle Patrick či jakýkoli jiný vyčnívající jedinec.

Tim motorem je Pán a my jsme kapota. Nikdy na to nezapomínejme. Je-li motorem Pán a my kapotou, pak benzínem je láska. „Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona.“ To znamená, že když jsme jeho, pak jsme milující. A taky podle toho poznáme, že jsme jeho. Když jsme lidsky soucitní, pomoci druhému otevření nesudiči, kteří kolem sebe nedělají dusno. Protože Ježíš nás proměňuje. Kéž bychom o to stáli. Marta Silná

Pane Bože, stali jsme se zajatci tolika různých konstrukcí, koncepcí a představ, jak utužovat víru mezi druhými, až jsme se málem připravili o ten nejobyčejnější dar: scházet se a být ve tvém jménu. Obnov v nás to prosté: spolubytí pod tvou autoritou, spolubytí pod Kristem, který jediný je nositelem vody živé, nositelem lásky. Amen.

Pomáhat ...

Pokračování ze str. 1

ky okamžitými, ale i z dlouhodobého a preventivního hlediska, například podporou přesídlení... Zazněla zde v této souvislosti i zajímavá poznámka týkající se financování: Lidé jsou ochotni spíše přispět na podporu postižených těmito přírodními katastrofami než na oblasti, kde zuří etnické či jiné střety. A mimochodem, víte, že my, Češi, patříme k jedněm z nejštědřejších dárců?

Nicméně, jak je patrné z dění kolem nás, právě konfliktů přibývá, a tak i suma finančních prostředků z Ministerstva zahraničí ČR určená na řešení těchto krizí se v posledních letech zvyšuje ve srovnání s pomocí

V západní části Afghánistánu se nachází hornatá provincie Faryab. Většina obyvatel se živí zemědělstvím. Pěstují především pšenici, kukuřici a ječmen. Jen čtvrtina domácností má přístup k pitné vodě. Větší část území ovládají bojové skupiny... Charita ČR a slovenská organizace Člověk v ohrožení v roce 2013 pomohly v sedmi vesnicích v oblasti Gurziwan vystavět protipovodňově zábrany, zrekonstruovat zavlažovací zařízení a silnice zničené povodněmi...

postiženým přírodními vlivy (70/30, nyní až 80/20). Jak uvedla H. Volná, která je na Ministerstvu zodpovědná za humanitární pomoc, suma činí v posledních letech 37 milionů korun, takový je i rozpočet na příští rok. Každopádně je třeba mít na mysli, že i v případě konfliktů trpí nevinní lidé, kteří válku nechťeli... Tak jako nyní na Ukrajině a v Sýrii. Lidé zde žili v podmínkách srovnatelných s našimi a najednou celý jejich svět kolabuje; zvažují, co dál a odpovědí je často odchod – stávají se uprchlíky ve své vlasti či jinde. A to je ještě ta lepší eventualita. Je mnoho těch, kteří odejít nemohou. Právě do těchto nejhorších oblastí pak směřují humanitární pracovníci a ouha – i oni se stanou terčem útoků, podezření z nekalých ideologických či politických záměrů. Týká se to bohužel i lékařů, jak referoval na setkání jeden z nich, jenž

Od podzimu 2012 se zapojujeme do zlepšování životních podmínek syrských rodin žijících v uprchlickém táboře Za'atari v severním Jordánsku. Zajišťujeme vhodná přístřeší a dětské oděvy a obuv. O Vánocích 2012 byly 45 rodinám s malými dětmi a starými a nemocnými členy předány obytné kontejnerové buňky, ve kterých mohou bezpečně trávit chladné a deštivé období a které je zároveň chrání před ostrým slunečním zářením a vsudypřítomným prachem během letních měsíců... (Diakonie Českobratrské církve evangelické)

hovořil o tom, jak byli spolu s kolegy po střelbě nuceni uzavřít jednu z nemocnic v centrální Africe, zrovna ve spádové oblasti. Co se týče podpory, pracovníci zdůraznili ještě dvě zajímavé, a když se nad tím zamyslíme, poměrně logické skutečnosti. Vždy je užitečné podporovat místní organizace, které znají místní situaci, jazyk a kulturu a disponují často i nutnými prostředky (třeba vozidly), a být s ni-

Co říci na závěr? Slyšeli jsme spoustu smutných informací o tom, co trápí současný svět a paradoxně i ty, kteří se s tím vším snaží bojovat. Projev všech přítomných byl nicméně přesvědčivým dokladem smysluplnosti celého „humanitárního úsilí“, které by pro nás křesťany mělo být samozřejmostí. A navíc je zde ona státní podpora, ukazatel civilizované společnosti, která – a to je v dnešní době skutečně zázrak – neklesá a počítá se s ní i do budoucna.

Na úplný závěr přijměte pozvání: V centru Langahns, kde se setkání konalo, probíhá **výstava fotografií J. Kovaříkové „Kam si Bůh chodí pro sůl“**, která zve k nahlédnutí do života těch, kteří takové štěstí jako my, narodit se do klidného života v absolutním dostatku, neměli: etiopských žen a dětí, putujících dlouhé kilometry za vodou, prostituujičích dětí z předměstí Addis Abeby či dětí, trávících celé dny i noci u tkalcovských stavů či na

Krizové týmy mezinárodní zdravotnické organizace Lékaři bez hranic pokračují v boji s epidemií eboly v západní Africe. V posledních týdnech zaznamenali znepokojující nárůst epidemie: prudce roste počet případů nakažených v Sierra Leone a v Libérii... Lékaři bez hranic mají v současnosti v Guineji, Sieře Leone a Libérii 676 spolupracovníků, ale upozorňují na to, že již dosáhli hranic svých personálních možností...

pomocí pro oblasti a obyvatele postižené některou z katastrof moderního věku, jsou peníze, a to bez ohledu na zavedená klíše (úsměvnou poznámku měla v této souvislosti paní ze sdružení ADRA o tom, jak se kdosi nabízel, že pošle do Chorvatska svou krávu či část sklizně).

plantážích. Výstava však také zprostředkovává barevnou rozmanitost života kmene Hamerů, nezdolnost mužů pracujících v solných krátech i naději, kterou do vesnických komunit přináší školy postavené v rámci projektů Člověka v tísní...

Klára Břeňová

Postmoderní válka

Pokračování ze str. 1

na jedné, či na druhé straně barikády. Do toho vstupují, bohužel, staré manýry z dob studené války. Korea, Vietnam, Angola, Balkán, Perský záliv, Afghánistán... XX. století má bezpočet lokálních konfliktů. O všech jsme se dočetli, že podléhá tzv. sféram vlivu. Co to znamená? Churchill se na Jaltě u whisky a doutníku zeptal Stalina: Chceš Řecko, nebo Rumunsko?

Dnes jde o odbyt vojenských technologií. Lokální války jsou ideálním odbytištěm. Symbolem tohoto největšího trhu na světě je M-16 a Kalašnikov. (Druhý největší trh na světě jsou léky, ale o tom až příště.) Když chcete odbyt pro své zbraně, musíte se postavit na jednu stranu. Která to bude, je složitá geopolitická otázka s řadou faktorů. Několik z nich mohu vyjmenovat: kulturní identita, ideově politická orientace, historické vazby, podporovatel protivníka, antisemitismus, náboženství... Navzdory všem deklaracím OSN je stále nejvýhodnější pro všechny vývoj vojenských technologií.

Pro všechny? Pro mě ne, řeknete si asi spolu s dalšími skoro sedmi miliardami obyvatel Země. Ale i přesto jsme stále masírováni skrze média, abychom se postavili na nějakou stranu, a také se stavíme. A ještě horší je to, když je konflikt blízko, třeba na Ukrajině. Že se v Čechách jedni Rusů bojí a druzí jim poklonkují, je historická záležitost a národní folklór. Nově ovšem je tomu podobně se sympatiemi k USA. Jedni čecháckové přebírají nekriticky všechno americké, druzí zase nekriticky vidí v USA nepřítele číslo 1, agresora, světového policajta atd. Ti první zjišťují, že bezbřehý liberalismus rozkládá rodinu i stát, ti druzí stojí názorově v jednom šiku s isla-

misty. Jistě proto chápete, že zastáváme třetí cestu podle Mt 7,12-16: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jedněte s nimi; v tom je celý Zákon, i Proroci. Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá. Strážte se lživých proroků, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte. Což sklízíte z trní hrozny nebo z bodláčí fíky?“

Ukrajinci jsou nám kulturně nejbližší z celé Evropy. To jsem zažil na svých cestách osobně. Jejich státnost ovšem nemá historii státnosti české. Toho využívají politické mocnosti. Národ je ideově rozdělen, občanská válka nabílední. Jedni chtějí do Evropy, vždyť už jich tam půlka pracuje, a druzí přirozeně k Rusku. Zdá se, že federalizace je nevyhnutelná. Každý militant si tam rád přihřeje svoji polévku, ať už fyzicky, finančně nebo mediálně. Ano, až půjde do tuhého u nás, budeme se také každý muset rozhodnout pro Západ či pro Východ.

Ale pozor, obě dvě mocnosti nás již několikrát zradily. Mám-li se rozhodnout sám za sebe již nyní, jsem přes všechny nešvary globalizace, kulturně a ideově na západě; mimo jiné proto, že se tam ke mně chovají důstojně a slušně. Podle článku 1 Deklarace lidských práv OSN. Podle Matouše 7,12-16. Biblicky vzato, dodržování dohod, ať už s protivníkem či s Bohem, bylo klíčové pro přežití lidského pokolení již od počátku dějin.

Měli bychom se toho ve vlastním zájmu držet a naši politici také.

Tomáš Procházka

Z deníku lékaře: Tanec s ebolou na 24hodinové směně

Benjamin Black je gynekolog-porodník z Velké Británie. Zájem o humanitární krizi a jejich dopad na reprodukční zdraví zasažených populací ho přiměl ke spolupráci s Lékaři bez hranic. Benjamin vyjel na svou první (a sám doufá, že ne poslední) misi do Sierry Leone.

Pro porodníky je tady zvykem mít jednou za tři dny čtyřadvacetihodinovou směnu. Já jsem ale z nové generace britských doktorů a čtyřadvacetihodinovou směnu v nemocnici jsem doposud nezažil, takže cokoliv se stane, bude to pro mě poprvé. Samotný den začal docela rutinně. Šel jsem na vizi, zjistil, jak se věci mají, a poté se usadil a čekal na pacienty.

První případ byla čtyřicetiletá žena, která byla v šestnáctém týdnu těhotenství a poslední tři dny silně krvácela. Při příchodu byla sotva při vědomí a nařikala v řeči, které žádná ze sester nerozuměla. Srdce jí bilo ostrošest, krevní tlak byl skoro u země, těžce dýchala a její horečka byla spalující. Jakmile jsem si navlékl svůj ochranný oblek, přistoupil jsem k ní a prohlédl si ji skrze ochranné brýle (připadal jsem si,

jako kdybych se chystal jít šnorchlovat). Vypadala hrozně. Rychle jsem ji vyšetřil – krvácela, i když ne moc, a povětšinou se jednalo o sraženiny. Evidentně potrácela, ale plod ještě tělo neopustil a mohl být zdrojem infekce. Ptal jsem se jí, jestli byla někde nebo si vzala něco, co by jí dopomohlo k potratu, ale dostat z ní takovou informaci bylo nemožné. Byla v deliriu.

Pozdě odpoledne mě zavolali ke dvěma pacientkám, které právě dorazily – jedna tu už jednou byla, druhá se držela mimo oddělení. Zpoza jeho zdi se ke mně linul hrozný zápach, tak jsem se šel podívat, o co jde. Na stolkem tam seděla žena obklopená hejnem much.

Vypadala anorekticky a s hlavou opřenu o zed' a nerovnoměrně oholenými vlasy na hlavě vypadala úplně sešle. Důvod, proč sem byla dopravena, nám nebyl jasný – pacientka, její matka i bratr nám všichni vyprávěli trochu jiný příběh. Pokoutný potrat, krvácení, bolesti, horečka, bolesti hlavy... ale byl tu i další důvod k obavám. Žena nám vyprávěla o tom, jak byla na pohřbu a že má krvavý průjem, škytavku a zvoní jí v uších – všechno přízna-

ky eboly. Navíc tu bylo něco podivného – byla ze stejného města jako žena, kterou jsem ráno přijal s krvácením a horečkami. Sakra.

Ebolový tým byl našťastí právě v nemocnici kvůli schůzi, a byl tudíž rychle po ruce, aby se dal do vyšetřování. Čím více otázek padlo, tím podezřeleji případ zněl. Žena z rána už byla při vědomí a byla schopná dobře mluvit anglicky. Prý se také účastnila pohřbů a připravovala i těla. Řekla, že v její vesnici zemřelo mnoho lidí, „tolik, že jsem přestala počítat“, ale nebyla s to nám říct na co. A tak byly během mé první směny do nemocnice v Gondamě přivedeny první dva případy s podezřením na onemocnění ebolou.

Otevřeli jsme izolační jednotku a oblekli si „vesmírné“ obleky. Jen vysvětlit vše pacientům a přepravit je na přesun do izolace byla výzva. Tři z nás se oblekli do typicky žlutých plastových obleků, pokrývek hlavy, ochranných brýlí, dvojíhých obličejových masek a holínek. Teplota uvnitř obleku byla neuvěřitelná – do několika minut jsem mohl cítit, jak mi pot crčí po nohách a po rukách dolů. Celé to bylo velmi klaustrofobní. Dostali jsme se do porodního

© Guinea Amandine Colin/Lékaři bez hranic

sálu a zaplat'pánbůh, že do doby, než jsme potrácející ženu na nosítkách odnesli na pohotovost, už zapadlo slunce. S každou další minutou strávenou v obleku se teplota a vlhkost uvnitř o kus zvedla. Zatlačíme do nosítek... zatlačíme znovu... ani se nehnu. Ksaku. Nosítka jsou pro izolační ambulanci příliš dlouhá. A tak tři z nás nesou pacientku naloženou na nosítkách kolem nemocnice do izolační jednotky, příležitostně se zastavíme, abychom se trochu nadechli. Čekal jsem, že každou chvíli někdo z nás omdlí. Konečně jsme ji donesli do izolační jednotky a uložili ji. Potom nás všechny postříkali roztokem chloru a až pak jsme si systematicky začali svlékat jednu vrstvu ochranného obleku po druhé. To je ta nejhorší část! Chtěl jsem to ze sebe dostat co

nejrychleji, ale každý kus musel být nejprve dekontaminován...

Zatímco jsem doplňoval ztracené tekutiny, zavolali mě na oddělení. Záchranka přivezla ženu, která krvácela poté, co porodila mrtvé dítě mimo nemocnici. Byl to její desátý jen čtyři žijící děti, což zde není neobvyklé... (příspěvek pokračuje dlouhým líčením dalšího komplikovaného případu, pozn. redakce) Byl to celkem povedený začátek na porodním oddělení v nemocnici v Gondamě. Udržovat rovnováhu mezi péčí o rodičky a screeningem a ochranou před ebolou a horečkou Lassa bude i nadále výzva, ale takové už jsou holt podmínky, ve kterých pracujeme.

Zdroj: www.lekari-bez-hranic.cz

ZPRÁVY

Z příměstského křesťanského tábora v Mariánských Lázních (str. 2)

Poděkování za dobře odvedenou práci
Náboženská obec ČČSH v Novém Strašecí děkuje touto cestou firmě Čestav vedené p. Petrem Dolejškem za provedené stavební práce v Husově sboru v Novém Strašecí. Firma Čestav provedla výměnu staré, nevyhovující dlažby za novou keramickou dlažbu. Odstranilo se tak možné nebezpečí úrazů způsobené starými dlaždicemi, snížila se vlhkost a zlepšilo prostředí ve sboru. Veškeré práce byly provedeny ve výborné kvalitě a k plné naší spokojenosti. To vše v době, kdy usilujeme o to, aby objekt našeho sboru získal statut kulturní památky. **rst** v Novém Strašecí

20 let sboru v Plzni

Náboženská obec Plzeň – východ srdečně zve ke slavnostním bohoslužbám k 20. výročí vzniku **Sboru Kristova kříže na Mikulášském náměstí 11**, které se konají **14. září v 15 hodin**. Účast přislíbil bratr biskup Filip Štojdl a bratr patriarcha Tomáš Butta. Poděkujeme za požehnaná léta setkávání se v tomto sboru, a zvláště in memoriám sestře faráře Šarce Matyášové, která tento kostel zbudovala a na niž s vděčností vzpomínáme. Vyprošujeme si laskavé Boží vedení do dalších dnů a let. Bohoslužby obohatí duchovními

písněmi pěvecký sbor Rezonance. Můžete si prohlédnout i výstavu obrazů B. Holubcové „Chvála putování“, která je umístěna přímo v prostorách sboru. Těšíme se na vás. **rst**

Výstava o přátelství Otokara Březiny a Františka Bílka

Výstava „Přátelství Otokara Březiny a Františka Bílka“, pořádaná Společností F. Bílka ve spolupráci se Společností O. Březiny, proběhne od **středy 17. září do neděle 5. října v pražské galerii J. Adámce**. Výstava přibližuje duchovní přátelství dvou čelných představitelů českého symbolismu. Znajete zde úryvky z korespondence obou umělců, básní a esejů O. Březiny, dále reprodukce dobových dokumentů i originály grafických děl F. Bílka. Otevřeno každou středu (15 – 19 h) a neděle (12 – 17 h), mimořádně též v pátek 19. 9. a ve čtvrtek 2. 10. (vždy 15 – 19 h). Galerie Josefa Adámce, 2. patro domu Obce křesťanů, Na Špejcharu 3, Praha 7 (vedle izraelského vyslanectví směrem k Letenské pláni, necelých 300 m od hradčanské Bílkovy vily).

Podrobnosti o výstavě a doprovodné akci dne 2. 10. můžete najít na: www.gja.cz nebo www.spol-fb.cz.

František Kožíšek,
předseda Společnosti
Františka Bílka

Z programu divadla Mana

• **12. 9. pátek 18 h: Garden Party**
Rozloučení s prázdninami a začátek nové divadelní sezóny ve Vršovickém divadle připomene zahradní slavnost, která se v případě pěkného počasí bude konat na zahradě před vstupem do divadla z ulice Sportovní; v případě deště bude akce přesunuta do studia Mana (Moskevská 34/967, Praha 10-Vršovice). **red**

Jan Vodňanský na Proseku

V rámci pravidelného pořadu „Kolík spisovatelů se vejde do Knoflíku“ vystoupí pod patronací Pražského klubu spisovatelů v Kulturním a rodinném centru v Jablonecké ulici 724/6 na Proseku (stanice metra C – Prosek) **ve středu 17. září od 19 h Jan Vodňanský** v pořadu „Jak mi doupou králičí“.

Jan Vodňanský, známý z dvojice Vodňanský-Skoumal, tentokrát účinkuje sólově s novým repertoárem v autorském podání. Pořad obsahuje písně starší i zcela nové a též novinky z ostatních žánrů. Ve druhé polovině programu host v improvizované tiskové konferenci odpoví na otázky ze života i tvorby. Během přestávky si můžete zakoupit knížku J. Vodňanského. Hosta uvede Olga Nytrová. **ON**

Tady jsme doma

Pražská malostranská náboženská obec uspořádá v **neděli dne 28. září ve 14.30 h v kostelíku „Na Prádle“** setkání, při němž bude představena kniha „**Tady jsme doma**“ s podtitulem „Portréty českých, moravských a slezských měst a hlavního města Prahy od Lumíra Čermery“.

Publikaci uvede pořad, v němž budou účinkovat: básník Jiří Suchý (autor úvodních slov v této knize), varhaníci Bohumír Rabas a Dagmar Doubková, barytonsaxofonista Jan Konopásek a komorní pěvecký sbor Rezonance.

M. Pospíšilová

Přednáška o světcích a knížeti

24. září od 17.30 h se ve sboru naší církve v **pražské Dolnocholupické ul. 520/63** uskuteční přednáška Pavla Kukala na téma „**Sv. Václav, světec a kníže na úsvitu českých dějin**“.

M. Kotrba

Z programu Židovského muzea

• **14. 9. neděle v 16.30 h**
Mikve: přežitý nástroj útlaku, nebo cesta k naplněnému ženství?

Evropský den židovské kultury se již téměř dvě desetiletí snaží široké veřejnosti v mnohých evropských městech zprostředkovat setkání s různými aspekty bohatého kulturního dědictví židovského národa. Jeho letošní téma zní „**Ženy a judaismus**“.

Židovské muzeum v Praze pořádá k této příležitosti diskuzi o rituální lázni, její roli v životě praktikujících židovských žen, ale i o jejím vnímání v sekulární židovské perspektivě. Po diskuzi bude následovat návštěva historické i současné mikve s výkladem (Praha 1, Maiselova 15). Vstup volný.

red

VYJÁDRĚNÍ K PRONÁSLEDOVÁNÍ KŘESŤANŮ

S velkým znepokojením a s bolestí v srdci sledujeme dění na Blízkém východě. Alarmující je narůstající násilí, které se obrací proti různým menšinovým etnikám a hlavně proti křesťanům. Počet pronásledovaných křesťanů roste v Egyptě, Sýrii, Libanonu a hlavně v Iráku. Ale i na dalších místech se množí brutální útoky vůči nevinným lidem jenom proto, že jsou křesťané. Hoří kostely, devastují se svatyně a hrobky proroků, domovy a obydlí. Lidé jsou nuceni prchat, pokud nechtějí zemřít. Křesťané jsou bez milosti okrádáni a nuceni vzdát se všeho. Je jim vnučována násilná konverze k islámu. Stovky křesťanů již za to zaplatily svým životem, včetně žen a dětí. Ženy jsou znásilňovány a zneuctěny. Křesťanská víra je otevřeně vysmívána. Odsuzujeme toto barbarické chování, které nemá s obyčejnou lidskostí a ani s žádným náboženstvím nic společného. Militantní, fundamentalistické a násilné projevy ve věcech víry jsou proti Bohu, Stvořiteli veškerenstva a proti jeho zákonu svobody svědomí, který vepsal do lidských duší. Ať se toto děje ze strany kteréhokoli náboženství nebo je politicky či národnostně motivované.

Žádáme politiky, aby více dbali na dodržování lidských práv ve světě a na diplomatické úrovni apelovali na kompetentní orgány. Modleme se společně – všichni lidé dobré vůle – za mír a pokoj mezi národy i mezi jednotlivými náboženstvími.

Biskupové Církve československé husitské:

Tomáš Butta,
Juraj Jordán Dovala,
Filip Štojdl,
Pavel Pechanec,
David Tonzar,
Rudolf Göbel,
Jan Hradil

Z EKUMENY

ADRA POMÁHÁ NA UKRAJINĚ

ADRA ČR bude ve spolupráci s ADRA Ukrajinou podporovat další humanitární pomoc v zemi zachvácené občanskou válkou. Ve východních oblastech bezprostředně postižených probíhajícími boji ADRA distribuuje hygienické potřeby, oblečení a další věci. Síť ADRA se mj. podílí na přepravě lidí, zejména dětí, prchajících z bojových oblastí, a podporuje i obyvatele ve válečných zónách, kteří se rozhodli setrvat ve svých domovech. V Kyjevě ADRA podporuje dětský domov rodinného typu, kde našly dočasný azyl matky s malými dětmi a těhotné ženy z oblastí, kde se bojuje. ADRA také úzce spolupracuje s Církví adventistů sedmého dne, která vytvořila software, na kterém rodiny z celé země bezplatně nabízejí uprchlíkům své volné ubytovací kapacity. Počet lidí, které válka zasáhla, každým dnem stoupá. Více než 100 000 lidí opustilo své domovy a uprchlo na západ do bezpečnějších částí Ukrajiny a dalších 130 000 odešlo do Ruska. V nejpostiženější oblasti Doněcku a Luhansku je očekáván další prudký nárůst počtu vysídlených osob. Lidé, kteří pod tíhou okolností opouštějí své domovy, většinou přicházejí do ubytoven na západě země bez jakéhokoliv vybavení. S blížícím se podzimem bude nedostatek teplého oblečení problémem, který je nutno řešit. Bude také zapotřebí spustit rozvojové programy, které by pomohly přesídleným lidem nalézt práci nebo zahájit samostatnou výdělečnou činnost. Stres se podepisuje i na zdraví obyvatel. Je zde velká potřeba psychologů a psychiatrů, kteří budou pracovat s otřesenými lidmi. Zvláště pak s dětmi. Důležitá je také práce s přesídlenými rodinami, které se vyrovnávají se ztrátou domova. Lidé mohou pomoci tak, že přispějí na konto veřejné sbírky ADRY: 4983498/0300, variabilní symbol 500. **Dle webu ADRA**

Nešlo nám o to, aby sme spájali nezlúčiteľné

Na hudbním festivalu Trutnov open air 2014 se uskutečnilo také netradiční modlitební setkání – křesťanství kněží z různých denominací a členové hnutí Hare Krišna stáli na jednom pódiu a modlili se za mír ve světě. Za naši církev se setkání zúčastnili bratr biskup Juraj Dovala a sestra farářka Eva Cudlínová.

Redakce se zeptala bratra biskupa Juraje, jak to vlastně probíhalo:
Na trutnovský festival chodím každoročně sloužit bohoslužby. Jedná sa vždy o bohoslužbu slova alebo o ekumenu. Dvakrát tam bol už aj katolícky biskup Václav Malý, s ktorým sme mali pekné spoločné bohoslužby. Tento rok sa okrem zmieňovaných kresťanských bohoslužieb konalo jedno netradičné modlitebné stretnutie, kde mali svoju účasť aj členovia hnutia Hare Krišna. Modlitby boli rozdelené na dva bloky. V kresťanskej časti sme sa modlili k živému biblickému Bohu, v ktorého veríme. Boli to modlitby za mier a za pokoj medzi národmi, za Ukrajinu, Irak, Sýriu a za prenasledovaných kresťanov. Salezián Lád'a Heryán zahral aj piesne chváľ, napr. Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádam... Pustili sme sa do tanca a niektorí „krišnovci“ sa k nám pridali. Bolo to spontánne a milé. Potom malo svoj blok hnutie Hare Krišna. Na záver sme sa pomodlili Otčenáš a ľudom požehnali. Nešlo nám o to, aby sme spájali nezlúčiteľné, ale aby sme svojim otvoreným postojom vyjadrili nádej, že napriek rozdielnym náboženstvám a kultúram sa ľudia musia vedieť dohodnúť a budovať civilizáciu mieru a pokoja. **Juraj Jordán Dovala**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O VZTAHU K DRUHÝM LIDEM

Máte před sebou dvě tabulky. Tajenku získáte tak, že budete číst písmena v první tabulce v pořadí daném druhou tabulkou (jako kdyby se obě tabulky překrývaly). Jednomu číslu jsou vždy přiřazena dvě písmena.

JA	SH	JS	JR	MT	ŽN	DN	DV
TK	ME	NE	RE	AN	UP	RI	TV
ŽD	ICH	RO	EB	AM	BO	NU	ST
MÉ	OU	RO	EJ	OT	MA	EM	DE

26	12	24	8	22	16	31	7
3	19	1	30	8	27	11	17
15	32	13	9	23	2	20	29
21	6	28	18	10	14	25	4

Řešení z minulého čísla: modlitba

Jana Krajčířiková

